

Fábián Béla szerelmes levele "Az Ember" szerkesztőjéhez

Isten látja lelkemet, nem vagyok rá büszke, csak mint mélabus tényét állapítom meg, hogy valamikor, nem is olyan régen én nagyon tetszettem ennek a kis Fábián Bélának, noha ezirányú érzelmeit, egyszerűen képtelen voltam vizsgálni. Nem az én esetem, vagy ha úgy tetszik, nem az én zsánerem. 1946-ban Párisból szerelmes levelekkel ostromolt és ez ellen nem volt módomban innen, a távolból védekezni. Közben Párisban járt barátaim utján azt a kérést intézte hozzám, hogy szolítsam őt föl néhány sorban arra, hogy cikkeket írjon Az Ember részére, ami kimondhatatlan öröm volna az ő számára. Lehet, hogy nem volt szép tőlem, de ridegen elutasítottam Fábián cikkeit, mert semmiképpen sem óhajtottam őt lapom munkatársainak sorába emelni.

Egy nagylelkű rohamomban azután "Az Ember" 1947 január hó 11-i számában lekötöttem Fábián Béla egyik hozzám intézett levelét ezzel a címmel:

"HOGY JELENTETTÉK "AZ EMBER" MEGINDULÁSÁT 1918-BAN A PESTI LAPOK"

Minthogy saját kézírásával másolta le a "Pesti Napló" 1918 szeptember 19-i számából "Az Ember" megindulását bejelentő közleményt, bőkezű honoriáriumként lekötöttem ezt az egyetlen levelét, amely így hangzott:

Páris, 1946. dec. 20

Kedves Feri!

Két hónapi szünet után ma ismét megkaptam kitűnő lapodat, Az Embert. A címzésen megállapítottam, hogy az utolsó számok sajnálatomra azért maradtak el, mert a kiadóhivatal a lapot, még mindig régi ci-

memre küldi. Néhány hónapja emberibb lakásom van. Uj címem: Páris XV. 37 Av. DeLowendal.

Felhasznátom az alkalmat és szerzetteddel köszöntöm Az Embert 20 éves jubileuma alkalmából.

Tegnap egy szomorú barátomat látogattam meg a Rothschild-kórházban. Készen panaszkodott. Sorát panaszkodott. A szomorú kis szobát, melyben másodmagával lakik, az ételt, melyet sanyarunak tart. A ruháját, az ingét mutogatta. Egy embert dicsért. Téged. A Rothschild - kórház szomorú lakója: Biró Mihály.

Itt van előttem a "Pesti Napló" 1918 szeptember 19-i száma. A hetedik oldalon a következő hír:

"Az Ember. Abból a szörnyű zajlásból, amelyben egymás hegyén - hátán torlódik most minden, egy új hang fog kihallatszani. Egy új lap hangja, amely eléjegyelleml kell fordulni. Az Ember lesz a címe, a szerkesztője pedig Göndör Ferenc, a szókimondás erős tollu harcosa. Hogy milyen lesz az új lap hangja: azt előre tudjuk, akik Göndör Ferenc bátor és erőteljes írásait ismerjük, melyekben sok nehéz csatát vívott meg már az igazság győzelmével. Az új lapot, mely október 1-től minden kedden jelenik meg, Göndör Ferenc maga adja ki, ami biztosítja annak, hogy semmiféle hangfogó nem fogja tompítani érdekes szavát. Az Ember politikával, irodalmi, művészeti kérdésekkel foglalkozik, riportokat közöl és friss illusztrációkat is hoz. Előfizetési ára egy évre 40 korona, félévre 20 korona. Szerkesztősege és kiadóhivatala VI. Izabella-utca 66 szám alatt van."

A karácsony és az új év alkalmából a legjobbakat kívánja és szeretettel köszönt

FABIAN BÉLA

Valljuk be, hogy Fábián Béla fönt szövege minden sorából a szeretet és a tisztelet melege árad felém. Szinte tul felkesen köszönti husz éves jubileuma alkalmából "kitűnő" lapomat, "Az Ember"-t és még azt is fülembé rebegi, hogy a párisi Rothschild-kórházban nagybetegen fekvő kiváló művész, Biró Mihály egyetlen egy embert dicsért: természetesen engemet. Ilyen előzmények után nem volt tulságosan meglepő számomra, hogy, amikor Fábián Béla megérkezett New Yorkba, feleségével együtt tisztelgő látogatást tett lakásomon, ahol órákig üldögélt és csevegett. Én sohasem hívtam Fábián Bélát hozzám és egyáltalában nem kívánatos vizitjét nem adtam vissza. Ő irt nekem, nem én neki, ő jött hozzám,

nem én hozzá, ő tisztelt és szeretett engem, nem én őt.

Semmi sem természetesebb, hogy amikor itt Amerikában elkövette elmaradhatatlan bakklövéseit, én szokott öszinteséggel elmondottam róla lesújtó véleményemet. Azóta majdnem annyira gyűlöl engem, mint amilyen hevesen azelőtt szeretett és tisztelt. Ebbe is beletörődtem és hosszú hónapok óta egyetlen kritizáló szót nem irtam toladó, lármás nyüzsgéseiről és úgy tettem, mintha nem volnék meglehetősen jól informálva arról, hogy uton-utfélen, közéleti férfiak és magánemberek, valamint amerikai hatóságok előtt rendszeres rágalmozó és denunciáló hadjáratot folytat ellenem írásban és szóban. Heves szerelmi vallomásait és rajongó érzelmeit feledve, egyszerűen ki akar engem irtani erkölcsileg, fizikailag és ami igazán nem szép tőle — anyagilag. Legutóbb egy new yorki napilap szerkesztőjéhez intézett levelét a angol és magyar nyelven szétküldötte nemesak barátaim és olvasóim, egy csekély töredékének címére, hanem egyidejűleg hirdetőimnek is, akiket zordon komorsággal óva int attól, hogy a lelkük mélyén Amerikát gyűlölő és az orosz szovjetet imádó lapokban az isten szerelmére ne hirdessenek és azokra a világot se fizessenek elő. Mit csináljak: hiába halgatta el a névem, én magamra ismerem és mélyesleges büntudattal láttam be, hogy ez a Fábián az igazi amerikai hazafi, én öreg áruló vagyok és lapom, Az Ember halálos ellensége amerikai hazámnak és ugyanakkor imádója Stalin Atya Szovjet-Oroszországnak.

A baj csak az, hogy olvasóim, barátaim és lapom hirdetői inkább hisznek nekem, mint Fábián Bélának. Ez igazán nem szép tőlük és teljesen megértem a nagy Fábián mélyesleges haragját, amikor árulkodó levelei elküldése után izgatottan végignézte Az Ember következő heti számaikat és a konok hirdetőket mind egy szálíg ott találta a lap hasábjain. Ezt ő sohasem fogja megbocsájtani se a hirdetőnek, se az előfizetőnek, akik egyébként leveleinek hatása alatt észrevehetően szaporodnak és a legkevésbé fogja megbocsájtani nekem, akivel szemben minden eddiginél hevesebb denunciáló hadjárat következik. Derűsen nézek a fejlemények elé és csak attól tartok, hogy előbb-utóbb elkövetkezik az a lélektani pillanat, amikor Fábián ur, egy-

kori szerelmes hívem, tisztelóm és rajongóm alaposan kihuzza a lutrit. Ha nem is vagyok olyan goromba és ordenáré ellenfél, mint amilyen a Fábián Béla fülét, hosszabb ideig akadálytalanul és minden ellenállás nélkül vadul csavargató Gömbös Gyula volt — az könnyen megeshetik, hogy hűtlenné vált nagyon kis babámhoz én se leszek már sokáig oly betegesen és gyöngéden finom — mint a milyen eddig voltam és amilyen ezekben a sorokban is próbálok lenni...

GÖNDÖR FERENC.

Párisi képeskönyvem

Az 51-es kórházi ágyon

Irta: JÁVOR LASZLÓ

Auer Pálnak, régi régi barátsággal és szeretettel küldöm ezt a verset

A kórház alszik, esett életem
Törött mérlegét nézegetem.

Agyam mellett kézírathalom,
Álatta életem és száz dalom.

Sárgult lapok, betüredök szántják
Mint holtak arcát a barázdák.

Életem így hervadt el hiába
Hirbe, füstbe, elégiába.

Mert halmoztam a részvények helyett
Ötvös-jelzöt, ígét, főnevet.

És gyűjtöttem mint révült megzavart
Az összefüggöt és a zürzavart.

Hajszoltam olyan felfedő szavát
Mely ott lappang az öntudat alatt.

A tollam önvéremtől lett piros.
S az életem nem más mint papiros.

Az sem vigasz, hogy él néhány dalom.
Költőnevem, holt szám egy kórlapon.

Minden betű gyilkos szubogár.
Most május van és bucsut int a nyár.

Papirosélet. — Mondatszerkezet...
Verlábakon jaj, járni nem lehet.

Arnyak suhannak a múlt előtt.
Elnyújtva sir egy apró ujszülött.

Te sárba hullott vendég-jövevény
Tudod mi vár rád holnap itt, szegény?

Tudod te azt: a mondatszerkezet
Futóhomok, mely élve eltemet?!

Neroi vágy: egy gyufalángban
Ha ellobanna, kezdehetném vidáman.

Ha elégne a papiros, a pernye,
A sárga test piros életre kelne.

És élné közönnyel az életet.
De, nekem jaj, nem ez rendeltetett!

Az 51-es kórházi ágyon
Életem mérlegét lezárom.

PARIS, 1950. MAJUS
HOPITAL BOUCICAULT

Halálra ítélve

Irta: MEGYERY SARI

Melletted negyven fokos lázban éltem
Dobogó szívvel, örök rettegésben,
Egy rögeszmével, mely úzott, kergetett
S mint gyötrő kérdés vissza-visszárt
Még a két karod közt is kísértett:
Mi lesz, mi lesz ha elveszitek, téged?

Szerelmünk halott több mint tíz éve,
Távolodik, fakul az emlék
A múltból ma már semmi sem él,
Csak az éjjelenként feltámadó emlék
Lidérckarmaival feltépi a beheggedt sebet
Almámban újra és újra elveszítelek.

Reggel az első napsugárral
Szétfoszlik a rémkép, előnt a béke.
Be jó, hogy elhagytál, hogy vége:
A kórnak mely a szerelem álarcában
Vérembe lopódzott, megölte Énem
Beteg voltam nagyon beteg.
Szerettelek.
Halálra voltam ítélve.

Nem lehet élni negyven fokos lázzal.

SZÉN

ÉS

FA

RIZARÓLAG

BUDAPESTEN

AZONNADI SZÁLLÍTÁSRA

KÖLTSEGMENTESEN:

500 kg. szén és \$18.70
200 kg. fa

GLOBUS

TRADING CORP.

61 BROADWAY, NEW YORK 6

Tel. BOwling Green 9-4164

ORVOSI DIPLOMÁK,

Indexek (Lecke-könyvek), születési, házassági, értecségi, iskolai, halotti bizonyítványok HITELES FORDÍTÁSA bármely nyelvből ANGOLRA és angolból bármely nyelvre.

DR. FÖLDY KÁROLY

Fordítási Irodája
205 E. 85th St. New York 28
204. szoba. — TRafalgar 9-5249
American Fuel Trade Co. képvisellete. Küldeményes szeretetsomagok küldése magyarországi raktárakból.